

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

*ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ - Ιωάν. 17,1-13
(28/5/2017)*

Κορυφαία πνευματικά κεφάλαια

Δικαίως το σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα, αδελφοί μου αγαπητοί, θεωρείται και είναι από τα κορυφαία Αγιογραφικά κείμενα, τα πλέον περιεκτικά και αποκαλυπτικά της αγάπης του Θεού για τον κόσμο. Κατά τη διάρκεια του Μυστικού Δείπνου, λίγο πριν την προδοσία του Ιούδα και την σύλληψή Του, ο Ιησούς αποκαλύπτει στους Μαθητές του όλα όσα πρόκειται να Του συμβούν, υπόσχεται ότι δε θα εγκαταλείψει τους ίδιους και τον κόσμο, αλλά το έργο Του θα συνεχίσει το Πανάγιο Πνεύμα. Προετοιμάζει τους Αποστόλους για τις διώξεις που θα δοκιμάσουν για τη δική Του αγάπη και παραδίδει τις τελευταίες εξαισιες παρακαταθήκες Του σχετικά με το έργο της προσευχής, την αιώνια ζωή και την ενότητα της Εκκλησίας. Αυτά είναι τα τρία μέγιστα πνευματικά κεφάλαια για τα οποία ομιλεί στη συγκεκριμένη περικοπή και θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε στη συνέχεια.

Ο Κύριος, ακόμα μία φορά, διδάσκει ότι όλη μας τη ζωή, τους πόθους, τις ελπίδες και τους οραματισμούς μας, πρέπει να τα καταθέτουμε, με εμπιστοσύνη, στα χέρια του Θεού, διά της προσευχής. «Αυτή η αναφορά της ζωής, όλων των πραγμάτων και των γεγονότων στο Θεό, η άνοδος του ανθρώπου προς συνάντηση του κατερχόμενου Θεού, είναι η προσευχή... Είναι η οδός της Θεανθρώπινης φιλίας, κοινωνίας και ενώσεως»¹. Οφείλουμε να κατανοήσουμε ότι δε νοείται πνευματική ζωή και Εκκλησιαστικός βίος δίχως την προσευχή. Και αν η πνευματική ζωή είναι ένα στάδιο διαρκούς πάλης με τον εαυτό μας στην προοπτική της συνάντησής μας με τον Θεό, τότε η προσευχή είναι ένα από τα βασικότερα και πρωτεύοντα αγωνίσματα, στο οποίο οφείλουμε να ασκούμεστε «από φυλακής πρωίας μέχρι νυκτός». Η δύναμή της είναι τεράστια. «Η προσευχή αποτελεί, μέσα στην ολότητα του ανθρώπινου πολιτισμού, δύναμη τόσο πραγματική, όσον αποτελεί και η βαρύτητα, δύναμη η οποία φέρει σ' επαφή με την ανεξάντλητη κινητήρια δύναμη του σύμπαντος και δημιουργεί εξακριβωμένες και πιστοποιημένες θαυμάσιες μεταβολές, ανακαινίσεις, εξυγιάνσεις και θεραπείες, όχι μόνο στη ζωή εκείνου, ο οποίος προσεύχεται, αλλά και στη ζωή των άλλων, υπέρ των οποίων προσευχόμεθα»². Η προσευχή, λοιπόν, είναι το πρώτο πνευματικό κεφάλαιο της σημερινής Ευαγγελικής διήγησης.

Το δεύτερο είναι η αιώνια ζωή. Ο Κύριος αποκαλύπτει ποιά ακριβώς είναι και πώς κατακτάται: «Αυτή είναι η αιώνιος ζωή, να αναγνωρίσουν οι

¹ π. Μιχαήλ Καρδαμάκης, «Κεφάλαια κατανυκτικά», σελ. 161 - 162

² Βιολόγος Carrel

άνθρωποι εσένα, ως τον μόνο αληθινό Θεό, καθώς και εκείνον που απέστειλες, τον Ιησού Χριστό»³. Η αιώνια ζωή είναι η γνώση του μόνου αληθινού Θεού. Και αυτή επιτυγχάνεται όχι μέσα από ιδεολογικές αναζητήσεις, ούτε μέσα από φιλοσοφικές, κοσμικές διεργασίες του νου. Δεν επιτυγχάνεται με τις ανθρώπινες δυνάμεις και δεξιότητες, την πεπερασμένη επιστημοσύνη, ούτε στα πειραματικά εργαστήρια, αλλά, όπως σοφά επεσήμανε ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, «μόνον εν Αγίω Πνεύματι. Και όποιος, εξ αιτίας της υπερηφανείας του, επιχειρεί να γνωρίσει τον ποιητή των όλων με το νου του, αυτός είναι τυφλός και ασύνετος»⁴. Αλλά και ο Άγιος Θεόφιλος Αντιοχείας σημειώνει αναλόγως: «Ο Θεός αποκαλύπτεται σε όσους μπορούν να Τον γνωρίσουν και να Τον δουν, εάν έχουν τα μάτια της ψυχής τους ανοικτά»⁵.

Το τρίτο πνευματικό κεφάλαιο για το οποίο ομιλεί ο Κύριος είναι η ενότητα των Μαθητών του, δηλ. η ενότητα της Εκκλησίας στην πορεία του χρόνου. «Πατέρα, διατήρησέ τους στην πίστη, με τη δύναμη του Ονόματός Σου, που μου χάρισες, για να μείνουν ενωμένοι, όπως εμείς»⁶. Αυτή η ενότητα γνώρισε πολλές περιπέτειες στη διάρκεια των αιώνων και διασπάστηκε από αιρέσεις και σχίσματα, προϊόντα της ανθρώπινης αλαζονείας και έπαρσης, που προκάλεσαν ιστορικές και δραματικές διαιρέσεις στο Σώμα του Χριστού. Οι Άγιοι Πατέρες, των οποίων τη σύναξη σήμερα εορτάζουμε, αγωνίστηκαν με πάθος για την επανάκτηση και εδραίωσή της στη ζωή της Εκκλησίας, καθιστώντας εαυτούς θεματοφύλακες αυτού του υψίστου πνευματικού αγαθού. Στην εποχή μας και πάλι η ενότητα δοκιμάζεται στον Ορθόδοξο χώρο και κινδυνεύει από εφήμερες διεκδικήσεις, δευτερεύουσες, διοικητικής φύσεως, αντιδικίες και σκοπιμότητες, που τραυματίζουν και σκανδαλίζουν τη συνείδηση του λαού. Κινδυνεύει, όμως, και από τον στείρο και επικίνδυνο θρησκευτικό φανατισμό, που καταλαμβάνει, ενίοτε, μικρές ομάδες ευσεβιστών, που παλεύουν για την υπεράσπιση των τύπων αγνοώντας την ουσία και ζουν στην πλάνη.

Είθε, αγαπητοί μου, διά της βιωματικής και ενσυνείδητης εμπειρίας της προσευχής και της διατήρησης της μεταξύ μας ενότητας, ως Σώμα Χριστού, να κατακτήσουμε, με τον φωτισμό και την χάρη του Αγίου Πνεύματος, την αιώνια ζωή, για την οποία άπαντες είμαστε προορισμένοι. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

³ Ιωάν. 17,2

⁴ Αρχιμ. Σωφρονίου «Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης», σελ. 313

⁵ Άγιος Θεόφιλος Αντιοχείας «Προς Αυτόλυκον 1,2»

⁶ Ιωάν. 17, 11